

MUDr. Helena Čutová

Jak brzy začít s akupunkturou při léčení chorob

Akupunktura je součástí tří tradičních pilířů čínské léčby:

1. akupunktura,
2. léčiva živočišného a rostlinného původu,
3. dechová a tělesná gymnastika spolu s masážemi.

Po tisíciletí se tato tři odvětví vyvíjela bez cizích vlivů.

Původ akupunktury je opředen mnoha legendami. Např. u vojáků, poraněných šípy na jedné polovině těla, docházelo k hojení ran na druhé polovině těla. Není stoprocentně jisté, zda akupunktura má původ v Číně, či Koreji, protože nálezy starých kostěných jehel jsou staré až 7 000 let. Původně chtěli léčitelé krvácejícím otvorem vyhnat z těla zlého ducha, ale tato víra byla časem nahrazena teorií o čchi a kamenné a kostěné jehly byly nahrazeny kovovými. Akupunktura je popsána již v jednom z nejstarších děl čínské medicíny, ve Vnitřním kánonu Žlutého císaře, který žil na počátku 3. tisíciletí před naším letopočtem Před čtyřmi až deseti tisíci lety v oblasti severní Číny, pomocí kamének “bien” v době kamenné stimulovali bolestivá místa. Od doby bronzové převládal ke stimulaci kov, metoda se dnes nazývá “stimulací bodů bolesti”, čínským názvem a-ši. V průběhu věků nabývali staří Číňané v akupunkturu další zkušenosti a objevovali nové, důležité body. K “bodům bolesti” přibývali postupně body i značně vzdálené od místa obtíží a vyvinuly se v systém zvaný “body 13 démonů”, později se objevila energetická koncepce, nejprve bodů pěti přehrad, která se postupně rozvinula v komplexní systém neustálé proměny a koloběhu prvků (wu-sing). Z té doby pochází dodnes používaný systém drah a bodů. Za dynastie Chan (206-25 př. n. l.) byly sepsány učební texty, které se předávaly hlavně ústně z učitele na žáka. Až r. 762 je shrnul a vydal Wan-Pching pod názvem „Kniha o vnitřních orgánech“. Největší rozkvět akupunktury nastal v Číně v 7. století, kdy se akupunktura stala samostatným oborem čínského lékařství a během následujícího století se rozšířila po celé východní a jihovýchodní Asii. Obliba akupunktury v Číně však klesala a v roce 1822 císař Tao-kuang vydal císařský dekret, který říká, že akupunktura a moxování by měly být v Císařské lékařské akademii navždy zakázány.

Po čínské občanské válce Čínská komunistická strana zesměšnila tradiční čínskou medicínu, včetně akupunktury, coby pověřčivou. Předseda Mao Ce-tung později TCM paradoxně obnovil jako součást velké proletářské kulturní revoluce v roce 1966. Akupunktura pak byla upravena, aby byla alespoň částečně slučitelná s čínským pojetím marxismu a pod názvem tradiční čínská medicína označena za čínský národní poklad.

Do Evropy akupunktura dorazila až v 17. století díky křesťanským misionářům a zmiňuje se o ní německý lékař Lorenz Heister (1683-1758) ve své knize Chirurgie z roku 1731. V 18. stol. ji dovezli do Francie jezuitští misionáři, kde ji doktor J.-B. Sarlandière obohatil o elektrický proud a založil tak elektroakupunkturu. Počátek rozvoje akupunktury v Evropě nastal až ve 30. letech 20. stol.

V Čechách má akupunktura poměrně dlouholetou tradici. V roce 1839 obhájil dr. Josef Krziwanek, později lobkovický panský lékař v Libčevsi, disertaci o elektřině v lékařství, v níž se zabýval jak akupunkturou, tak masáží. Občasné zmínky v Časopisu lékařů českých, článek prof. Antonína Tomsy (1832-1886) z r. 1875 – dokládají, že o akupunkturu lékaři v Čechách věděli již v 70. letech 19. století. První pokusy o léčení touto metodou jsou spjaty se jménem prof. Edvarda Cmunta (1878-1967) profesora balneologie na české lékařské fakultě v Praze, který takto léčil své pacienty s revmatickým onemocněním již v polovině 20. let minulého století. Experimenty s akupunkturou probíhaly ve 30. letech i na pražské propedeutické klinice prof. Prusíka. Po mnohaleté odmlce se v Československu akupunktura objevila znovu počátkem 60. let. Mezi zakladatele patřili prof. Josef Vymazal (1927-2014), který se s akupunkturou seznámil na stáži v Číně a začal ji praktikovat na Neurologické klinice UK v Praze a doc. Milan Tuháček. V roce 1965 dokonce společně vydali knihu Akupunktura : teoretická i praktická studie se zaměřením k neurologii. V polovině 60. let začal MUDr. Václav Kajdoš (1922-1990) publikovat své články o léčení pomocí akupunktury v časopise Praktický lékař. V roce 1974 vydal knihu Kovem a ohněm, kde jako první u nás představil tradiční čínskou medicínu a její metody široké veřejnosti, a v roce 1985 odborníkům určená skripta Základy tradiční akupunktury. Dalším průkopníkem akupunktury v Československu byl MUDr. Richard Umlauf (1930-1999), který začal touto metodou léčit své pacienty ve vojenské nemocnici v Ružomberoku, kde v roce 1965 uspořádal 1. celostátní konferenci o akupunkturu. O místo akupunktury v československém zdravotnictví se výrazně zasloužil přední český odborník v této oblasti, MUDr. Radomír Růžička (1932), autor řady knih s touto tematikou a uceleného souboru nástěnných map Topografie bodů tělesné akupunktury. Metodickým opatřením Ministerstva zdravotnictví z ledna 1977 bylo upraveno používání akupunktury v Československu, kde bylo stanoveno, že „akupunkturu provádějí lékaři, kteří získali specializaci v některém z klinických oborů a absolvovali zvláštní přípravu organizovanou zdravotnickou institucí pověřenou Ministerstvem zdravotnictví.

V roce 1980 se objevují centrální pokyny pro provádění akupunktury a v roce 1989 byla Akupunkturistická společnost přijata do ČLS JEP a akupunktura byla prohlášena funkční specializací.

Z dostupných čínských pramenů, a také z osobní zkušenosti ze stáže na neurologické klinice v Číně vím, že je nejlepší začít s léčbou pomocí akupunktury hned po propuknutí prvních příznaků nemoci. Nejprve je třeba zjistit stav pacienta, jeho celkovou energii, ideálně provést pulsovou diagnostiku, vzít v úvahu okolní energii místa a klimatu.

Základní body při akutním úrazu nebo šoku.

1. GV 26 - shuigou, šuej-kou Akupresuru děláme razantně nehtem palce nebo ukazováčku, až má pacient na kůži pod nosem zřetelný otisk nehtu /bod ducha/
2. PC 8 - laogong, lao-kung Leží ve středu dlaně, ruku sevřeme mírně v pěst, mezi špičkami prostředníku a prsteníku. Masírujeme i při zvracení /bod ducha/
3. KI 1 - yongquan, jung-čchüan Leží uprostřed chodidla
4. Pět přepravních bodů-body studánky (ťing-süe) jangové, jinové dráhy

Budivé body - počáteční nebo koncové body hlavních drah a extra body ležící na špičkách prstů. Tyto body dráždíme nějakým předmětem nebo nehtem, tím dosáhneme, že se člověk probudí i z hlubokého bezvědomí. Vybíráme jeden až dva body, které ošetřujeme akupresurou.

5. 13 bodů ducha /d'ábelské body/

Označení Anglický překlad

GV 26 Guigong palác zlých duchů Ghost Palace

GV 16 Guzhi zátylek démona Ghost Pillow

GV 23 Guitang bazén démonů Ghost Hall

CV 24 Guishi tržiště démonů Ghost Market

LU 11 Guixin dopis zlých duchů Ghost Faith

LI 11 Guichen ministr démonů Ghost Leg

ST 6 Guichuan postel démonů Ghost's Bed

SP 1 Guilai pevnost duchů Ghost Fortress

PC 7 Guixin srdce ducha Ghost Heart

PC 8 Guiku skladiště démonů Ghost Cave

BL 62 Guilu cesta zlých duchů Ghost Path

EX-HN-11 Guifeng pečeť démonů Ghost Seal

CV 1 Guicang úkryt démonů Ghost Store muži

ženy extra bod

nad klitorisem

Technika: jehly ponecháme 20-30 minut.

Pokud budeme tyto body používat, je nutné myslet na to, že jejich stimulací se bojovalo proti chorobám, které domnělí démoni vyvolávali a že mohou zcela nečekaným způsobem ovlivnit psychiku těchto pacientů.